

især spørgsmålet om stigende medarbejderindflydelse vil tage mere og mere opmærksomhed i de kommende år, at den managementstruktur, som vi vil komme til at se også i danske erhvervsvirksomheder, vil blive helt anderledes flad og decentraliseret, og derfor vil vi givetvis vende tilbage til det her spørgsmål også her i Folketingssalen.

Frank Aaen (EL):

Jeg vil lige starte med en kommentar til hr. Kai Dige Bach, der talte om frivillighed og om, hvor vigtigt det er, at man kan gå ud og ind af en virksomhed efter eget ønske og selv bestemme, om man vil eje eller ikke vil eje.

Det er jo helt rørende at høre om al den her frivillighed. I et samfund, hvor enkelte familier og enkelte fonde i den grad har dominans over den største og mest afgørende del af erhvervslivet, er der jo ikke meget tale om frivillighed, når det drejer sig om at gå ind og eje A.P. Møller eller nogle af de andre store koncerner.

Man kunne vel også lige tilføje, at når man nu taler så meget om frivillighed, ville det jo være rart, hvis de ansatte havde bare noget, der mindede om samme frivillighed, samme mulighed for at vælge, om de f.eks. vil være ansat eller ikke ansat; men det er jo nogle andre, der bestemmer det.

Ellers vil jeg til SF's forslag om fremme af medarbejderejersige, at intentionerne i forslaget er vi selvfølgelig fuldstændig enige i. Der er brug for en demokratisering af økonomien, der er brug for, at det enkelte menneske får mere direkte indflydelse på dagligdagen, og at de ansatte får mere indflydelse på den virksomhed, de arbejder i. Vi er fuldstændig enige. Det spørgsmål, vi vil rejse sådan rimelig fredsommeligt, er bare, om SF's forslag er et godt skridt i den retning. Det er vi ikke så sikre på.

Lad os bare tage begrundelserne i forslaget om monopolerne, der dominerer investeringer, og man kunne tilføje: den internationale handel. Er der f.eks. nogen udsigt til, at sådan et forslag som dette vil ændre på de økonomiske magtforhold? Vi står meget tvivlende over for, at de vil ændre så meget som en tøndel ved, hvem der bestemmer over økonomien her i landet.

Nu behøver sådan en konstatering jo ikke i sig selv at betyde, at man så siger nej til hele forslaget. Man kunne jo lade det komme an på en prøve. Det er jo ikke nogen dårlig idé at sige: Lad os se, om noget kan spire og blive til mere, end det måske umiddelbart ser ud til. Derfor vil

vi da heller ikke bruge denne indledende betragtning til at så tvivl om forslaget.

Nu hørte jeg jo godt nok før fra hr. Kjeld Rahbæk Møller, at man er særlig fundamentalistisk, hvis man går imod flere skattefradrag til erhvervslivet; hvis det er fundamentalisme, så er jeg med på den. Vi vil nemlig godt stille spørgsmålet, om det er en god idé også her at foreslå et nyt skattefradrag, om det er en god idé at lokke de enkelte lønmodtagere til at putte surt sammensparede penge i den virksomhed, hvor de er ansat, måske deres pensionspenge f.eks. som her uden nogen som helst garanti for reel indflydelse på virksomhedens ledelse.

Hvis forslaget bliver vedtaget, som det ser ud nu, er jeg bange for, at den største effekt, det vil få, i virkeligheden vil være, at når en ejer er ved at have kørt en virksomhed i sænk, vil han komme susende til medarbejderne og sige: »Skynd jer nu at putte nogle penge i virksomheden med skattebegunstigelse«, og på den måde være med til, at medarbejderne får et stort tab, når virksomheden så alligevel lukker.

Vi er generelt imod skattefradrag, og det er også en af grundene til, at vi ikke uden videre støtter forslaget, og vi er faktisk også imod at udvide mulighederne for private pensionsopsparinger, som der også ligger i forslaget.

Jeg vil også gerne spørge, om erfaringerne fra udlandet nu også er så positive, som de umiddelbart lyder i bemærkningerne til forslaget. Der nævnes f.eks. Chrysler. Ugeavisen Den Røde Tråd har forhørt sig i USA – det kommer i det næste nummer – om, hvad man kender til en særlig demokratisk styring af Chrysler. Indtil videre har de i hvert fald ikke fundet nogen, der kan bekræfte, at der er sket sådan en demokratisering af denne bilgigant. Der er vistnok noget med en overskudsdelingsordning, men uden nogen særlig tilsvarende medarbejderindflydelse. Jeg kunne da godt tænke mig at høre, om man har andre oplysninger.

Vi undrer os i det hele taget lidt over, at man i den grad fra SF's side fremhæver USA som et eksempel på et land, som skulle være kommet længst i retning af at få demokratiseret erhvervslivet.

Jeg vil godt spørge om de dér mange arbejdspladser, og det er jo åbenbart millioner, vi taler om i USA, og om den demokratisering, der angiveligt skulle ligge i det, har haft nogen særlig positiv effekt for de ansatte eller for demokratiet i USA.

For mit vedkommende opfatter jeg ikke USA